

## VEIKLOS TĘSTINUMO IR NENUMATYTŲ ATVEJŲ PROCEDŪROS

### 1. BENDROSIOS NUOSTATOS

Šis priedas nustato Lietuvos banko ir dalyvių veiksmus, jei sutrinka TARGET ar vienas ar daugiau TPT arba jie yra paveikiami neįprasto išorės įvykio, arba sutrikimas paveikia bet kurį dalyvį.

Visos nuorodos į konkretų laiką šiame priede nurodo ECB buveinės vietos laiką.

Šio 1 skirsnio nuostatos taikomos PLS, RLAA SLS ir jų subsąskaitoms, RLAA IS techninėms sąskaitoms, T2S SLS, TIPS SLS ir TIPS IS techninėms sąskaitoms.

#### 1.1. Veiklos tęstinumo ir veikimo nenumatytais atvejais priemonės

a) Neįprasto išorės įvykio ir (arba) TARGET sutrikimo, ir (arba) vieno ar daugiau TPT sutrikimo, kuris paveikia įprastą TARGET veikimą, atveju, Lietuvos bankas turi teisę naudoti veiklos tęstinumo ir veikimo nenumatytais atvejais priemones.

b) TARGET sistemoje naudojamos šios pagrindinės veiklos tęstinumo ir nenumatytų atvejų proceso priemonės:

i) TARGET eksploatacijos perkėlimas į kitą vietą;

ii) TARGET veikimo tvarkaraščio keitimas.

c) Veiklos tęstinumo ir nenumatytų atvejų proceso priemonių atžvilgiu Lietuvos bankas gali visiškai savo nuožiūra nuspręsti, kada ir kokias priemones priimti.

#### 1.2. Pranešimas apie incidentą

Įvykus 1.1 punkto a papunktyje aprašytam įvykiui, apie tai dalyviams pranešama ECB interneto svetainėje, jei yra, per GVS ir, jei taikoma, vidaus ryšių kanalais. Pranešimai dalyviams apima šią informaciją:

i) įvykio ir jo poveikio TARGET aprašymą;

ii) laiką, kada tikėtina, kad įvykis bus išspręstas (jei žinomas);

iii) informaciją apie priemones, kurių jau imtasi (jei tokių yra);

iv) patarimus dalyviams (jei tokių patarimų yra);

v) pranešimo laiko žymą ir nuorodą, kada bus pateiktas atnaujinimas.

#### 1.3. Veikimo valandų pakeitimas

a) Keisdamas TARGET veikimo tvarkaraštį, kaip numatyta Taisyklių I skyriaus 19 punkto 2 papunktyje, Lietuvos bankas gali nukelti tam tikros darbo dienos TARGET uždarymo laiką ar nukelti kitos darbo dienos pradžią arba pakeisti bet kurio kito Taisyklių 5 priede nurodyto įvykio laiką.

b) Tam tikros darbo dienos TARGET uždarymo laikas gali būti nukeltas, jei tą dieną įvyko TARGET gedimas, bet jis buvo išspręstas iki 18 val. Toks uždarymo laiko nukėlimas įprastomis sąlygomis neturėtų viršyti dviejų valandų ir apie jį dalyviams pranešama kiek įmanoma anksčiau.

c) Paskelbus apie TARGET uždarymo laiko nukėlimą, jis gali būti dar nukeltas, bet negali būti atšaukiamas.

#### 1.4. Kitos nuostatos

a) Jei įvyksta Lietuvos banko sutrikimas, kai kurias arba visas jo technines funkcijas, susijusias su TARGET-LIETUVOS BANKAS, gali atlikti kiti Eurosistemos CB arba jo vardu 3 lygio NCB.

b) Kai Lietuvos bankas laiko, kad tai reikalinga, jis gali reikalauti, kad dalyviai atliktų reguliarius arba *ad hoc* veiklos tęstinumo ir veikimo nenumatytais atvejais priemonių testus, dalyvautų mokymuose ar bet kokiuose kituose prevencinio pobūdžio pasirengimuose. Visas dėl tokių testų ar kitų pasirengimų dalyvių patirtas išlaidas padengia patys dalyviai.

## **2. TĖSTINUMO IR VEIKIMO NENUMATYTAIS ATVEJAIS PROCEDŪROS (RLAA SLS IR RLAA IS ATSISKAITYMO PROCEDŪROS)**

Be 1 skirsnioje įtvirtintų nuostatų, šiame 2 skirsnyje įtvirtintos nuostatos taikomos konkrečiai RLAA SLS turėtojams ir IS, kurie naudojami RLAA IS atsiskaitymo procedūromis.

### **2.1. TARGET eksploatacijos perkėlimas į kitą vietą**

a) TARGET eksploataciją perkeliama į kitą vietą, kaip nurodyta 1.1 punkto b papunkčio i dalyje, ji gali būti perkeliama į tame pačiame regione arba kitame regione esančią vietą.

b) Jei TARGET eksploatacija perkeliama į kitą regioną, dalyviai: i) susilaiko nuo naujų lėšų pervedimo nurodymų siuntimo į TARGET; ii) Lietuvos banko prašymu vykdo sutikrinimą; iii) pakartotinai pateikia visus lėšų pervedimo nurodymus, kurie identifiukuoti kaip trūkstanti; ir iv) pateikia Lietuvos bankui visą šiuo atžvilgiu svarbią informaciją.

c) Lietuvos bankas gali imtis bet kokių tolesnių veiksmų, įskaitant dalyvių sąskaitų debetavimą ir kreditavimą, kad tų dalyvių sąskaitos būtų grąžintos į jų statusą prieš perkėlimą.

### **2.2. Veikimo valandų pakeitimas**

a) Jei Lietuvos bankas nukelia TARGET uždarymą, kaip numatyta 1.3 punkte, iki 16.50 val., įprastai turėtų likti galioti minimalus vienos valandos laikotarpis tarp klientų ir tarpbankinių mokėjimo nurodymų pateikimo termino pabaigos.

b) IS turi būti nustačiusios priemonės, kaip elgtis tais atvejais, kai dėl praėjusią dieną įvykusio TARGET gedimo nukeliamas atidarymo laikas.

### **2.3. Atsarginis apdorojimas**

a) Jei Lietuvos bankas laiko reikalinga, jis inicijuoja atsarginį lėšų pervedimo nurodymų apdorojimą naudodamas TARGET sprendimą nenumatytais atvejais ar kitas priemones. Tokiais atvejais atsarginis apdorojimas atliekamas dedant visas pastangas. Lietuvos bankas bet kokiomis prieinamomis ryšio priemonėmis informuoja savo dalyvius apie pradedamą atsarginį mokėjimo nurodymų apdorojimą.

b) Atliekant atsarginį apdorojimą, kai naudojamas TARGET sprendimas nenumatytais atvejais, lėšų pervedimo nurodymus pateikia RLAA SLS turėtojai ir juos leidžia apmokėti Lietuvos bankas. Lietuvos bankas išimtiniais atvejais gali rankiniu būdu suvesti lėšų pervedimo nurodymus dalyvių vardu. Be to, IS gali pateikti rinkmenas su mokėjimo nurodymais pagal RLAA IS A atsiskaitymo procedūrą, kuriuos Lietuvos bankas leidžia įkelti į sprendimą nenumatytais atvejais.

c) Šie lėšų pervedimo nurodymai laikomi labai svarbiais ir nenumatytais atvejais Lietuvos bankas deda visas pastangas jiems apdoroti:

i) su *CLS Bank International* operacijų apmokėjimu susiję mokėjimai, apdoroti *CLSSettlement*;

ii) įkauto vertės išlaikymo prievolės pagrindinei sutarties šaliai.

d) Lėšų pervedimo nurodymai, išskyrus tuos, kurie yra nurodyti šio punkto c papunktyje ir reikalingi siekiant išvengti sisteminės rizikos, laikomi „kritiniais“, o Lietuvos bankas gali nuspręsti jų apdorojimo atžvilgiu inicijuoti nenumatytą atvejų procedūrą. Svarbūs lėšų pervedimo nurodymai apima, bet neapsiriboja:

i) lėšų pervedimo nurodymus, susijusius su kitų sisteminės svarbos mokėjimo sistemų, kaip apibrėžta Europos Centrinio Banko reglamente (ES) Nr. 795/2014 (ECB/2014/28), atsiskaitymu;

ii) likvidumo pervedimo nurodymus į T2S SLS arba TIPS SLS;

iii) likvidumo pervedimo nurodymus, kurie yra būtini vykdant labai svarbius lėšų pervedimo nurodymus, kaip nurodyta šio punkto c papunktyje, arba kitus labai svarbius lėšų pervedimo nurodymus.

e) Lėšų pervedimo nurodymams, kurie jau pateikti TARGET-LIETUVOS BANKAS prieš pradedant / aktyvuojant atsarginį apdorojimą, bet yra eilėje, taip pat gali būti taikomas atsarginis apdorojimas. Tokiais atvejais Lietuvos bankas stengiasi išvengti dvigubo lėšų pervedimo nurodymų apdorojimo, tačiau riziką dėl tokio dvigubo apdorojimo, jei jis įvyksta, prisiima dalyviai.

f) Dėl atsarginio apdorojimo, kai naudojamas TARGET sprendimas nenumatytais atvejais, dalyviai pateikia tinkamą turtą kaip įkaitą. Atliekant atsarginį apdorojimą, gautini lėšų pervedimo nurodymai gali būti panaudoti siekiant padengti siunčiamus lėšų pervedimo nurodymus.

#### **2.4. Sutrikimai, susiję su dalyviais**

a) Jei dalyviui kyla klausimas ar problema, dėl kurios jis negali siųsti lėšų pervedimo nurodymų į TARGET, jis tą klausimą arba problemą sprendžia savo priemonėmis. Tiksliau, dalyvis gali naudoti bet kuriuos jam prieinamus vidaus sprendimus, GVS funkcijas, skirtas likvidumo pervedimams ir mokėjimo nurodymams apdoroti, arba per GVS naudoti atsargines funkcijas.

b) Jei dalyvio naudojamos problemos šalinimo priemonės ir (arba) sprendimai ar funkcijos, kaip nurodyta šio punkto a papunktyje, yra išnaudojami arba jei jų nepakanka, dalyvis gali prašyti pagalbos iš Lietuvos banko, o Lietuvos bankas suteikia tokią pagalbą, kiek galėdamas. Lietuvos bankas sprendžia, kokią pagalbą pasiūlyti dalyviui.

c) Jei tai taikytina, papildomos išsamios nenumatytų atvejų priemonės, taikytinos IS atžvilgiu, aprašomos papildomuose Lietuvos banko ir atitinkamos IS susitarimuose.

### **3. VEIKLOS TĘSTINUMO IR NENUMATYTŲ ATVEJŲ PROCEDŪROS**

Be 1 skirsnyje išdėstytų nuostatų, šio 3 skirsnio nuostatos taikomos konkrečiai PLS turėtojams.

#### **3.1. TARGET eksploatacijos perkėlimas į kitą vietą**

a) TARGET eksploatacijos perkėlimas į kitą vietą, kaip nurodyta 1.1 punkto b papunkčio i dalyje, gali būti vykdomas perkeliant į vietą tame pačiame regione arba kitame regione.

b) Jei TARGET eksploatacija perkeliama į kitą regioną, dalyviai: i) susilaiko nuo naujų lėšų pervedimo nurodymų siuntimo į TARGET; ii) Lietuvos banko prašymu vykdo sutikrinimą; iii) pakartotinai pateikia visus lėšų pervedimo nurodymus, kurie identifikuoti kaip trūkstanti; ir iv) pateikia Lietuvos bankui visą šiuo atžvilgiu svarbią informaciją.

c) Lietuvos bankas gali imtis bet kokių tolesnių veiksmų, įskaitant dalyvių sąskaitų debetavimą ir kreditavimą, kad tų dalyvių sąskaitos būtų grąžintos į jų statusą prieš perkėlimą.

#### **3.2. Apdorojimas nenumatytais atvejais**

a) Jei Lietuvos bankas laiko reikalinga, jis inicijuoja atsarginį lėšų pervedimo nurodymų apdorojimą naudodamas TARGET sprendimą nenumatytais atvejais ar kitas priemones. Tokiais atvejais apdorojimas nenumatytais atvejais atliekamas visomis išgalėmis. Lietuvos bankas bet kokiomis prieinamomis ryšio priemonėmis informuoja savo dalyvius apie apdorojimo nenumatytais atvejais pradėjimą.

b) Vykdam apdorojimą nenumatytais atvejais, kai naudojamas TARGET sprendimas nenumatytais atvejais, lėšų pervedimo nurodymus pateikia PLS turėtojai, o leidimą suteikia Lietuvos bankas. Lietuvos bankas išimtiniais atvejais gali rankiniu būdu dalyvių vardu suvesti lėšų pervedimo nurodymus.

c) Lėšų pervedimo nurodymai, kuriais siekiama išvengti sisteminės rizikos, laikomi „kritiniais“ ir dėl jų Lietuvos bankas gali nuspręsti inicijuoti apdorojimą nenumatytu atveju.

d) Lėšų pervedimo nurodymams, kurie buvo pateikti TARGET-LIETUVOS BANKAS sistemai prieš aktyvuojant apdorojimą nenumatytais atvejais, bet yra eilėje, taip pat gali būti taikomas apdorojimas nenumatytais atvejais. Tokiais atvejais Lietuvos bankas stengiasi išvengti dvigubo lėšų pervedimo nurodymų apdorojimo, tačiau tokio dvigubo apdorojimo riziką, jei ji atsiranda, prisiima dalyviai.

e) Jei vykdam apdorojimą nenumatytais atvejais naudojamas TARGET sprendimas nenumatytais atvejais, dalyviai pateikia tinkamą turtą kaip įkaitą. Apdorojant nenumatytus atvejus, gaunami lėšų pervedimo nurodymai gali būti naudojami pateiktiems lėšų pervedimo nurodymams finansuoti.

#### **3.3. Sutrikimai, susiję su dalyviais**

a) Jei dalyviui kyla klausimas ar problema, dėl kurios jis negali siųsti lėšų pervedimo nurodymų TARGET, jis klausimą arba problemą sprendžia naudodamas savo priemones. Visų pirma,

likvidumo pervedimo nurodymams apdoroti dalyvis gali naudoti bet kokius vidaus sprendimus arba GUI funkciją.

b) Jei dalyvio naudojamos pertvarkymo priemonės ir (arba) sprendimai ar funkcijos, kaip nurodyta šio punkto a papunktyje, yra išnaudojami arba jei jų nepakanka, dalyvis gali prašyti Lietuvos banko paramos, o Lietuvos bankas teikia tokią paramą dėdamas visas pastangas. Lietuvos bankas sprendžia, kokią paramą pasiūlyti dalyviui.

#### **4. VEIKLOS TĘSTINUMO IR NENUMATYTŲ ATVEJŲ PROCEDŪROS (T2S SLS)**

Be 1 skirsnyje išdėstytų nuostatų, šio 4 skirsnio nuostatos taikomos konkrečiai T2S SLS turėtojams.

##### **4.1. TARGET eksploatacijos perkėlimas į kitą vietą**

a) TARGET eksploatacijos perkėlimas į kitą vietą, kaip nustatyta 1.1 punkto b papunkčio i dalyje, gali vykti tame pačiame regione arba kitame regione (jei įmanoma).

b) Jei TARGET eksploatavimas perkeliamas į kitą regioną, dalyviai: i) susilaiko nuo naujų lėšų pervedimo nurodymų siuntimo į TARGET; ii) Lietuvos banko prašymu vykdo sutikrinimą; iii) pakartotinai pateikia visus nurodymus, kurie identifikuoti kaip trūkstami; ir iv) pateikia Lietuvos bankui visą šiuo atžvilgiu svarbią informaciją.

c) Lietuvos bankui leidžiama imtis bet kokių tolesnių veiksmų, įskaitant debetą ir kreditą dalyvių sąskaitose, kad dalyvių sąskaitų likučiai būtų tokie, kokie jie buvo prieš perkėlimą.

##### **4.2. Sutrikimai, susiję su dalyviais**

a) Jei T2S SLS turėtojui kyla klausimas ar problema, dėl kurios jis negali įvykdyti lėšų pervedimo nurodymų TARGET-LIETUVOS BANKAS, jis klausimą arba problemą sprendžia naudodamas savo priemones.

b) Jei šio punkto a papunktyje nurodytos pertvarkymo priemonės yra išnaudotos arba jei jų nepakanka, dalyvis gali prašyti Lietuvos banko paramos, o Lietuvos bankas teikia tokią paramą dėdamas visas pastangas. Lietuvos bankas sprendžia, kokią paramą pasiūlyti dalyviui.

---